

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/9/2018
Identifikačné číslo spisu: 1111227475
Dátum vydania rozhodnutia: 30.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1111227475.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: SON REAL, spol. s r. o., so sídlom Nám. SNP 13, 811 06 Bratislava, IČO: 35 896 230, zast.: Advokátska kancelária JUDr. Peter Wolf, s. r. o., so sídlom Šafárikova 1522, 924 01 Galanta, pošt. Adresa: Mierové námestie 2, 924 01 Galanta, IČO: 47 252 987, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Wolf proti žalovanému: Pospíšil & Partners, k. s., adresa kancelárie Záhradnícka 30, 821 08 Bratislava, IČO: 44 342 004, správcovi konkurznej podstaty úpadcu: FISCAL SERVICES INTERNATIONAL s. r. o., „v konkurze“, so sídlom Kopčianska 10, 851 01 Bratislava, IČO: 35 847 140, (predtým správca: BANKRUPTCY & RECOVERY SERVICE, k. s.), o určenie pravosti pohľadávky vo výške 663 004,49,-eur, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1Cbi/46/2011, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3CoKR/54/2016-692 zo 14. júna 2017, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.
- II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I ako súd prvej inštancie rozsudkom, č. k. 1Cbi/46/2011-636 z 25. januára 2016 zamietol žalobu žalobcu o určenie pravosti pohľadávky vo výške 663 004,49,-eur, ktorú si uplatnil prihláškou zo dňa 23. júna 2011 voči úpadcovi v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu a ktorá bola v tomto konaní správcom popretá. Súd súčasne žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy právneho zastúpenia 446,67,-eur, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 32 ods. 1, 2, 3, 6, 9, 15 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZoKR“), so súčasným poukazom na § 118a ods. 1, § 120 ods. 1 a § 132 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“). Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi založenými v spise, najmä žalobou, vyjadreniami strán sporu, Rámcovou zmluvou o spolupráci z 18. novembra 2008, faktúrou č. 00022009 z 22. júla 2009, Oznámením o odstúpení zo 4. septembra 2009, Zmluvou o postúpení pohľadávok z 20. januára 2010, Kúpnu zmluvou z 21. decembra

2009, Oznámením o jednostrannom započítaní pohľadávok z 25. januára 2010, účtovnými závierkami žalobcu z 31. decembra 2010, 31. decembra 2011 a 31. decembra 2012, listom daňového úradu z 26. novembra 2014, prihláškou pohľadávky žalobcu z 23. júna 2011, dôvodom popretia pohľadávky správcom konkurznej podstaty a listinnými dôkazmi založenými právnym zástupcom žalobcu do spisu dňa 25. januára 2016. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalovaný, vykonávajúci funkciu správcu majetkovej podstaty úpadcu, na základe podnetu veriteľa V., posúdil prihlásenú pohľadávku žalobcu a túto dňa 26. júla 2011 poprel, čo do výšky prihlásenej pohľadávky, právneho dôvodu a poradia. Keďže predmetom tohto konania je určenie právneho dôvodu žalovaným popretej pohľadávky, úlohou okresného súdu bolo zistiť, či existovali dôvody pre jej popretie. Žalobca za právny dôvod vzniku pohľadávky v prihláške označil Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 20. januára 2010, na základe ktorej mal ako postupník nadobudnúť pohľadávku vo výške 2 250.000,-eur spolu s príslušenstvom, ktorá mala vzniknúť v dôsledku odstúpenia pôvodného veriteľa - R., spol. s r. o., so sídlom X., IČO: XX XXX XXX (ďalej ako „R.“), od Rámcovej zmluvy o spolupráci, ktorú uzatvorila spoločnosť R. ako mandatár a žalovaný ako mandant dňa 18. novembra 2008 (ďalej len „Rámcová zmluva“). Na základe tejto zmluvy vzniklo spoločnosti R. právo na zaplatenie odplaty za činnosť mandatára vo výške 1 500 000,-eur, ktorú si spoločnosť R. uplatnila voči žalovanému faktúrou číslo 00022009 vystavenou dňa 22. júla 2009, splatnou dňa 5. augusta 2009. Žalovaný fakturovanú sumu spoločnosti R. nezaplatil, na čo spoločnosť R. dňa 4. septembra 2009 žalovanému oznámila, že od Rámcovej zmluvy odstupuje. Na základe odstúpenia bol žalovaný povinný zaplatiť spoločnosti R. odstupné vo výške 2 250 000,-eur a zmluvne dohodnutý úrok z omeškania vo výške 0,25 % denne z tejto sumy od 6. augusta 2009 do zaplatenia. Spoločnosť R. túto pohľadávku Zmluvou o postúpení zo dňa 20. januára 2010 postúpila na žalobcu spolu s príslušenstvom a všetkými právami spojenými s touto pohľadávkou. Postúpenie pohľadávky bolo žalovanému oznámené dňa 21. januára 2010.

3. Žalobca ako kupujúci dňa 21. decembra 2009 uzatvoril so žalovaným ako predávajúcim Kúpnu zmluvu (ďalej len „Kúpna zmluva“), na základe ktorej sa žalovaný ako predávajúci zaviazal previesť na žalobcu vlastníctvo k nehnuteľnostiam bližšie špecifikovaným v Kúpnej zmluve a žalobca sa zaviazal zaplatiť žalovanému kúpnu cenu vo výške 4 641.000,-eur s DPH. Predávajúci a kupujúci sa v článku III. ods. 6 Kúpnej zmluvy dohodli, že žalobca vyplatí V., a. s. záväzok žalovaného voči V., a. s., vzniknutý zo Zmluvy o kontokorentnom úvere číslo 1810/2006 zo dňa 18. septembra 2006, ktorý je zabezpečený záložným právom a o túto čiastku sa zníži kúpna cena. Keďže výška záväzku žalovaného voči Tatra banke, a. s. predstavovala ku dňu 25. januára 2010 sumu vo výške 2 012 549,-eur, žalobca dňa 25. januára 2010 vykonal voči žalovanému jednostranný zápočet, v zmysle ktorého započítal pohľadávku žalovaného z Kúpnej zmluvy z titulu zaplatenia kúpnej ceny vo výške 4 641 000,-eur s DPH, zníženej o sumu záväzku žalovaného voči V., a. s., t. j. o sumu 2 012 549,-eur proti pohľadávkou žalobcu vo výške 3 223 125,-eur (istina 2 250 000,-eur + úrok z omeškania 973 125,-eur). Výška kúpnej ceny podľa Kúpnej zmluvy, po znížení o sumu 2 012 549,-eur, tak predstavuje sumu vo výške 2 628 451,-eur. Vzhľadom na uvedené si žalobca uplatnil do konkurzu sumu vo výške 594 674,-eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 68 330,49,-eur (0,25 % denne zo sumy 594 674,-eur od 31. januára 2010 do vyhlásenia konkurzu, t. j. do 11. mája 2011), spolu 663 004,49,-eur, predstavujúcu časť jeho pohľadávky, ktorá nezanikla započítaním a ktorá predstavuje žalobcom prihlásenú a následne žalovaným popretú pohľadávku.

4. Súd prvej inštancie pri posudzovaní jednotlivých dôkazov, ktoré by mali podľa názoru žalobcu preukazovať existenciu popretej pohľadávky, dospel k záveru, že žalobcom predložené dôkazy sú vo vzájomných súvislostiach nekonzistentné a nepreukazujú existenciu pohľadávky v ním uplatnenej výške. Prihlásená pohľadávka žalobcu by v zmysle jeho tvrdení mala predstavovať časť pohľadávky žalobcu, ktorá nezanikla započítaním s pohľadávkou úpadcu z titulu práva na zaplatenie kúpnej ceny. Pri jednostrannom zápočte, ktorý vykonal žalobca dňa 25. januára 2010, svoju pohľadávku nadobudnutú postúpením započítal s pohľadávkou úpadcu, ktorá bola znížená o sumu rovnajúcu sa záväzku úpadcu

voči V., a. s., t. j. o sumu 2 012 549,-eur. Žalobca však žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázal, že ku dňu vykonania zápočtu bola výška pohľadávky úpadcu skutočne nižšia o 2 012 549,-eur. Práve naopak, spoločnosť V., a. s. svoju pohľadávku voči úpadcovi prihlásila do konkurzu, čo vyvracia tvrdenia žalobcu o znížení pohľadávky úpadcu jej uhradením. Navyše v zápočte je nesprávne špecifikovaná aj splatnosť pohľadávky nadobudnutej žalobcom na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok, keďže je v ňom uvedený dátum 5. augusta 2009. Pohľadávka, ktorá mala byť predmetom postúpenia, mala vzniknúť až v dôsledku odstúpenia od Rámcovej zmluvy, a to z titulu práva na zaplatenie odstupného vo výške 2 250 000,-eur. K odstúpeniu však podľa žalobcu došlo až dňa 4. septembra 2009, kedy pôvodný veriteľ R. oznámil úpadcovi, že odstupuje od Rámcovej zmluvy. Splatenosť pohľadávky, ktorá mala byť predmetom započítania, tak mala podľa obsahu započítania vzniknúť skôr, ako vznikla samotná pohľadávka, čo je však logicky vylúčené. V dôsledku uvedeného zápočet obsahuje nesprávne vyčíslenie výšky príslušenstva tejto pohľadávky.

5. Vychádzajúc z uvedeného mal prvoinštančný súd za zrejmé, že zápočet vykonaný dňa 25. januára 2010 vychádza z nesprávnej výšky oboch započítavaných pohľadávok, a preto nemohlo dôjsť k zániku pohľadávok v takom rozsahu, ako to uvádza žalobca a zároveň ani výška prihlásenej pohľadávky nemohla predstavovať sumu 663 004,49,-eur. Súd ďalej konštatoval, že ak by aj došlo k platnému započítaniu pohľadávok, vychádzajúc z dôkazov predložených stranami sporu, výška pohľadávky žalobcu bola v čase zápočtu nižšia, ako výška pohľadávky úpadcu, a preto nemohla žalobcovi po ich započítaní zostať žiadna pohľadávka voči úpadcovi. Vzhľadom na neurčitosť predmetu jednostranného započítania a preukázateľnému nekorešpondovaniu skutočnej výšky oboch započítavaných pohľadávok ku dňu ich zápočtu, mal prvoinštančný súd za to, že žalobca dôkazné bremeno vo vzťahu k existencii pohľadávky vo výške, ako bola prihlásená do konkurzu, neunesol.

6. Na základe predložených účtovných závierok žalobcu zo dňa 31. decembra 2010, 31. decembra 2011 a 31. decembra 2012 mal prvoinštančný súd za preukázané, že žalobca pohľadávku nadobudnutú postúpením neevidoval v účtovníctve napriek tomu, že v prihláške nepravdivo vyznačil, že ju v účtovníctve eviduje. Z výpovede konateľa žalobcu na pojednávaní dňa 10. decembra 2015 vyplynulo, že tento nevie vysvetliť, prečo žalobca neeviduje pohľadávku v účtovníctve, napriek tomu, že osobne podpísal účtovné závierky za roky 2010 až 2013. Skutočnosť, že žalobca neeviduje pohľadávku v účtovníctve, spoločne s vyššie uvedenými nezrovnalosťami vyplývajúcimi z listinných dôkazov predložených žalobcom, považoval prvoinštančný súd za značným spôsobom znižujúce hodnovernosť existencie pohľadávky, ktorú mal žalobca nadobudnúť od postupníka. Na základe uvedeného súd uzavrel, že pohľadávka žalobcu v čase jej prihlásenia do konkurzu neexistovala, preto postup správcu, ktorý takúto pohľadávku poprel, hodnotil ako správny.

7. Na odvolanie žalobcu proti rozsudku prvoinštančného súdu Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, po preskúmaní napadnutého rozhodnutia podľa § 34 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) bez nariadenia pojednávania, rozsudkom č. k. 3CoKR/54/2016-692 zo dňa 14. júna 2017, prvoinštančný rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil, konštatujúc správnosť jeho dôvodov.

8. Odvolací súd skonštatoval, že úlohou incidenčného konania nie je opätovné preskúmavanie uplatnenej pohľadávky súdom, pretože to je úlohou správcu. Účelom incidenčného konania je rozhodnúť o tom, či popierajúci prejav správcu obstoje alebo nie, teda či dôvody obsiahnuté v popierajúcom prejave správcu zodpovedajú skutočnosti a vylučujú pohľadávku z uspokojenia v konkurze tak, ako bola prihlásená (teda úplne alebo v určitej časti, v určitom poradí a pod.). Zákon o konkurze a reštrukturalizácii neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by správcovi ukladalo povinnosť jednoznačne formulovať dôvod a rozsah popretia pohľadávky, ale kladie správcovi za úlohu preskúmať pohľadávku a v prípade, že existujú pochybnosti, ukladá mu povinnosť takú pohľadávku poprieť. Zákon teda predpokladá, že pokiaľ existuje pochybnosť o prihlásenej pohľadávke, správca má nielen možnosť,

ale naopak povinnosť takú pohľadávku poprieť. V prípade popretia pohľadávky správcom je potom na veriteľovi, aby sa určenia pohľadávky domáhal súdnou cestou v zákonnej lehote a dôkazné bremeno leží na žalobcovi, t. j. veriteľovi pohľadávky, ktorý má pred súdom preukázať, že pohľadávka je nesporná. V tomto kontexte je dokonca nepodstatné, či dôvody, pre ktoré bola pohľadávka popretá, boli správne alebo nie.

9. Odvolací súd z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančného súdu mal za zrejmé, že tento komplexne zistil skutkový stav veci, v rámci takto zisteného stavu sa správne zameril na právne hodnotenie pohľadávky žalobcu, ktorú mala predstavovať časť pohľadávky žalobcu, ktorá nezanikla započítaním s pohľadávkou úpadcu z titulu práva na zaplatenie kúpnej ceny. Súd prvej inštancie uzavrel, že zápočet, vykonaný dňa 25. januára 2010 vychádzal z nesprávnej výšky oboch započítavaných pohľadávok, a preto nemohlo dôjsť k zániku pohľadávok v takom rozsahu, ako to uvádza žalobca, preto výška prihlásenej pohľadávky nemohla predstavovať sumu 663 004,49,-eur. Uviedol tiež, že výška pohľadávky žalobcu bola v čase zápočtu nižšia ako výška pohľadávky úpadcu, preto po ich započítaní nemohla žalobcovi zostať žiadna pohľadávka voči úpadcovi.

10. Odvolací súd, hodnotiaci obsah odvolania ako identický s argumentáciou prezentovanou v priebehu konania, sa stotožnil s výsledkom súdu prvej inštancie, ktorý vyhodnotil prihlášku neevidovanú v účtovníctve žalobcu za zmätočnú, neurčitú a nezrozumiteľnú. V tejto súvislosti doplnil, že žalobca si v konkurze uplatnil pohľadávku z nároku na odstupné dvakrát, raz ako podmienenú a raz ako nepodmienenú pohľadávku (ktorá pohľadávka je predmetom konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. I Cbi/46/2011 o určenie neplatnosti započítania).

11. Vo vzťahu k námietke odvolateľa, spočívajúcej v tvrdení, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie nešpecifikoval dôvody, pre ktoré neuznal argumentáciu žalobcu, v dôsledku čoho rozhodnutie považuje za nepresvedčivé a diskriminačné, odvolací súd poukázaním na judikatúru ESĽP (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998), ako aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky [(ďalej len „Ústavný súd SR“), III.ÚS 119/03-30 a IV.ÚS 115/03] skonštatoval, že odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahuje dostatočný výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti postupu prvoinštančného súdu a ním prijatých záverov pri hodnotení žaloby.

12. Za dôvodnú odvolací súd vyhodnotil výhradu odvolateľa ohľadne absencie veriteľa, ktorý podal podnet na popretie prihlášky žalobcu v pozícii vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v tomto konaní a skonštatoval, že absencia vedľajšieho účastníka predstavuje procesný nedostatok, vzhľadom na ust. § 32 ods. 7 ZoKR v znení účinnom do 31. decembra 2011, podľa ktorého sa v konaniach začatých pred 1. januárom 2012 účasť veriteľa ako vedľajšieho účastníka predpokladala. Tento nedostatok však odvolací súd nehodnotil ako nedostatok majúci za následok existenciu dôvodu pre zrušenie napadnutého rozhodnutia, nakoľko ho nemožno považovať za postup znemožňujúci strane (žalobcovi), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže vedľajšia účasť sa predpokladala na strane žalovaného. Uviedol, že žalobca neoznačením vedľajšej účasti tohto veriteľa sa na tomto procesnom nedostatku spolupodieľal, preto z tejto svojej spoluúčasti nemôže ťažiť. Uviedol ďalej, že veriteľ podnecujúci popretie prihlášky žalobcu sa písomne tejto svojej pozície vzdal, zákonná úprava účasti veriteľa podnecujúceho popretie prihlášky žalobcu v pozícii vedľajšieho účastníka na strane správcu túto procesnú konštrukciu opustila a nakoniec, že výsledok tohto konania nie je týmto nedostatkom žiadnym spôsobom ovplyvnený.

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že úspešnému žalovanému, ktorý si uplatnil nárok na náhradu trov konania (prostredníctvom predchádzajúceho právneho zástupcu), priznal plný nárok na ich náhradu proti žalobcovi.

14. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 22. augusta 2017.

15. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (písomným podaním z 20. októbra 2017, súdu prvej inštancie doručeným v rovnaký deň, č. I. 700 - 702), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C. s. p. (teda že konajúce súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili jeho osobe, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces), súčasne ust. § 421 C. s. p. tvrdiac, že vec závisela od posúdenia právnej otázky, ktorú súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, posudzovali podľa nesprávneho právneho predpisu.

16. Odvolaciemu súdu žalobca (ďalej tiež ako „dovolateľ“) vytkol nesprávny procesný postup spočívajúci v tom, že rozhodnutie zo dňa 14. júna 2017 vydal bez nariadenia pojednávania, zároveň že odkaz na dôvody prejednávania veci bez nariadenia pojednávania (§ 380 ods. 1 C. s. p.) je nesprávny, pretože uvedené ustanovenie sa týka len viazanosti odvolacími dôvodmi.

17. Dovolateľ ďalej poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo171/2005, Ústavného súdu SR, sp. zn. I.ÚS 226/2003 a IV.ÚS 115/03, rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva - Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91), vo veci konajúcim súdom vytkol nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia ich rozhodnutí. Tvrdí, že hoci popretie pohľadávky správcou v tomto prípade bolo nedôvodné, v odôvodneniach súdnych rozhodnutí absentujú argumenty, prečo a z akých dôvodov súd neuznal argumentáciu žalobcu, postavenú na jasnom vecnom a právnom základe. Tvrdí ďalej, že výklad úlohy incidenčného konania odvolacím súdom, ktorý ju opisuje

ako úlohu rozhodnúť o tom, či popierajúci prejav správcu obstoje alebo nie (teda či dôvody obsiahnuté v popierajúcom prejave správcu zodpovedajú skutočnosti a vylučujú pohľadávku

z uspokojenia v konkurze), je zľahčovaním, resp. skreslením skutočného významu (úlohy) takéhoto konania, ktoré má za úlohu komplexne, aj na základe argumentov žalobcu, preskúmať odôvodnenosť či neodôvodnenosť vylúčenia pohľadávky z podstaty, a to na základe spornosti tak, ako to predpokladá ust. § 32 ods. 3 ZoKR (v znení účinnom do 31. decembra 2011)

a nie len na základe pochybností, na ktoré sa odvoláva odvolací súd na strane 5 svojho rozhodnutia.

18. Konajúcim súdom žalobca vytkol, že v ich rozhodnutiach absentujú stručné, jasné a výstižné vysvetlenia, ktoré skutočnosti boli súdmi považované za preukázané a ktoré nie,

z ktorých dôkazov súdy vychádzali a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadili, prečo nevykonali navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdili (resp. z akého dôvodu bola vec posudzovaná podľa predpisov účinných pre konkurzné konania, ktoré začali až po dátume 1. január 2012, hoci mali byť použité predpisy účinné do 31. decembra 2011).

19. Citujúc ust. § 206a ods. 1 a 2 ZoKR má žalobca za to, že v predmetnom prípade bolo potrebné postupovať podľa predpisov účinných do 31. decembra 2011, ktoré však aplikované neboli, zrejme zavinením súdu prvej inštancie, ktorý neuviedol rozmedzie účinnosti použitého znenia zákona. Vychádzajúc z citácie jednotlivých ustanovení, súd prvej inštancie nesprávne vychádzal z obsahu ustanovení účinných od 1. januára 2012 do 28. apríla 2015, ktorými, v omyle o správnosti týchto ustanovení, dôvodil aj súd odvolací.

20. Na základe všetkých vyššie uvedených námietok žalobca dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3CoKR/54/2016-692 zo 14. júna 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

21. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný (č. I. 706 - 709), ktorý navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť. Súčasne si uplatnil náhradu trov konania v celom rozsahu.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

23. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (1. júla 2016).

24. V danom prípade bolo konanie o určenie pravosti pohľadávky začaté pred 1. júlom 2016 (žaloba doručená prvoinštančnému súdu 24. augusta 2011 na č. I. 1 spisu) a aj rozhodnutie prvoinštančného súdu bolo vydané pred 1. júlom 2016 (25. januára 2016), a teda ešte podľa O. s. p. Na odvolanie žalobcu rozhodol odvolací súd (potvrdzujúcim) rozsudkom po 1. júli 2016 (14. júna 2017), a teda už podľa C. s. p. a dovolanie žalobcu bolo podané tiež podľa C. s. p. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol C. s. p. ako nový civilný procesný kódex v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou v O. s. p., je potrebné dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie.

25. V zmysle uvedeného, úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený; pre opačný prístup nedáva Civilný sporový poriadok podklad v žiadnom z jeho ustanovení. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému (primárnemu) záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v ktorom bolo vydané. Pokiaľ by dovolací súd posudzoval správnosť rozhodnutia napadnutého procesne neprípustným dovolaním, porušil by zákon.

26. Dovolací súd sa preto v prvom rade zaoberal otázkou prípustnosti dovolania podaného žalobcom.

27. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

28. Podľa § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti).

29. S poukazom na úpravu dovolania, účinnú od 1. júla 2016, odlišnú od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016, ak dovolateľ v dovolaní namieta vadu zmätočnosti v zmysle § 420 C. s. p. a pokiaľ dovolanie nemá vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní jednoznačne uviesť, ktorou z väd zmätočnosti uvedenej pod písm. a/ až f/ je podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, poznačené a zároveň je jeho povinnosťou podľa § 431 ods. 2 C. s. p. uviesť, v čom konkrétne táto vada spočíva. Iba ak sú tieto podmienky splnené, môže dovolací súd pristúpiť k preskúmaniu, či je dovolateľom tvrdený dovolací dôvod aj skutočne daný. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací

súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

30. Dovolací dôvod je vymedzený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p.

iba v tom prípade, ak dovolateľ v dovolaní výslovne uvedie, akým konkrétne špecifikovaným procesným postupom, ktorý považuje dovolateľ za nesprávny, mu odvolací súd znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom je nevyhnutné, aby dovolateľ špecifikoval, aké konkrétne jemu patriace procesné práva mu odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať.

31. V danom prípade žalobca v dovolaní namietol vadu zakotvenú v § 420 písm. f/ C. s. p., spočívajúcu v nesprávnom procesnom postupe, ktorým mu konajúce súdy znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V rámci uvedeného namietol nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí vo veci konajúcich súdov, súčasne rozhodnutie odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

32. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu, napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk. Naopak, medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že preskúmvanie dovolateľom vymedzeného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je v zmysle kvalitatívnej stránky dovolania možné v časti, v ktorej žalobca namietol nesplnenie požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k otázke existencie pohľadávky prihlásenej žalobcom a popretej žalovaným.

34. Povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

35. Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 C. s. p., pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 378 ods. 1 C. s. p.). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii,

obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Ústavný súd SR vo svojej ustálenej judikatúre zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II.ÚS 78/05, III.ÚS 264/08, IV.ÚS 372/08, IV.ÚS 350/09), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV.ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

36. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou zo dňa 24. augusta 2011, súdu prvej inštalácie doručenu v rovnaký deň (č. I. 1 - 4), domáhal určenia pravosti pohľadávky vo výške 663 004,49,-eur, prihlásenej žalobcom v konkurznom konaní vyhlásenom na úpadcu. Súd prvej inštalácie rozsudkom, č. k. 1Cbi/46/2011-636 z 25. januára 2016 žalobu zamietol so záverom, že pohľadávka žalobcu v čase jej prihlásenia do konkurzu neexistovala. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom, č. k. 3CoKR/54/2016-692 zo 14. júna 2017 rozsudok súdu prvej inštalácie podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

37. Dovolací súd po preskúmaní oboch vo veci vydaných rozhodnutí, tak prvoinštančného, ako aj odvolacieho, došiel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným (zamietavým) rozsudkom súdu prvej inštalácie (vo veci samej) vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p. spĺňajú, a preto ich možno považovať za preskúmateľné a ústavne akceptovateľné. Dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku prvoinštančného súdu, v ktorom súd zdôvodnil zamietnutie žaloby s poukazom na neexistenciu popretej pohľadávky, a to vzhľadom na neurčitost' predmetu jednostranného započítania, vykonaného žalobcom dňa 25. januára 2010, ktorý k danému dňu preukázateľne nekorešponduje so skutočnou výškou obidvoch započítavaných pohľadávok. Opak, teda existenciu pohľadávky vo výške uplatnenej žalobcom, nemal súd prvej inštalácie preukázanú žiadnymi dôkazmi. Naopak, hodnovernosť existencie popretej pohľadávky, okrem nezrovnalostí vyplývajúcich z listinných dôkazov predložených žalobcom, znižovala výpoveď konateľa žalobcu vo vzťahu k neevidencii pohľadávky v jeho účtovníctve. S odôvodnením prvoinštančného rozsudku sa v celom rozsahu stotožnil aj súd odvolací, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvej inštalácie potvrdil a dostatočným spôsobom sa vyjadril aj k námietke žalobcu vznesenej v odvolacom konaní ohľadne veriteľa, ktorý dal podnet na popretie prihlášky žalobcu ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, ktorého absenciu vyhodnotil odvolací súd síce za procesný nedostatok, ale s poukazom na dôvody špecifikované v bode 5.4. svojho rozsudku nie za taký, ktorý by mal za následok zrušenie rozsudku prvoinštančného súdu. Odôvodnenia vo veci konajúcich súdov tak nemožno považovať za svojvoľné, arbitrárne alebo nelogické, resp. ústavne nekonformné. Za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu (viď napr. I.ÚS 673/2014, II.ÚS 27/2008, III.ÚS 167/2013).

38. Dovolací súd nezistil podmienku prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. ani v prípade námietky dovolateľa, spočívajúcej v tvrdení, že nenariadením pojednávania odvolacím súdom mu znemožnil riadny výkon jeho procesných práv, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto časti dovolania žalobca odvolaciemu súdu tiež vytkol, že odkaz na dôvody prejednávania veci bez nariadenia pojednávania je nesprávny, pretože ustanovenie, na ktoré odvolací súd odkazuje (§ 380 ods. 1 C. s. p.), sa týka len viazanosti odvolacími dôvodmi.

39. Podľa § 385 ods. 1 C. s. p. na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

40. V citovanom ustanovení (namiesto označenia, ktorého odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrejme len chybou v písaní uviedol ust. § 380 ods. 1 C. s. p.) je vyjadrená obligatornosť prejednávania odvolania odvolateľa na pojednávaní, a to v dvoch prípadoch.

Je tomu tak v prípade: 1./ nutnosti zopakovania alebo doplnenia dokazovania vykonaného prvoinštančným súdom a 2./ keď to vyžaduje verejný záujem. V ostatných prípadoch (t. j. v prípadoch nepodliehajúcich uvedeným okolnostiam) je pojednávanie odvolacieho súdu fakultatívne, kedy je jeho nariadenie ponechané na úvahe príslušného odvolacieho senátu, v ktorých prípadoch bude nariadenie pojednávania považovať za potrebné. S aplikáciou citovaného ustanovenia je spojený účel urýchlenia, zhospodárnenia a racionalizácie súdneho konania.

41. V zmysle § 383 C. s. p. je odvolací súd skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie viazaný okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. V posudzovanom prípade odvolací súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu jeho vecnej správnosti, a to tak z hľadiska hmotnoprávneho i procesnoprávneho (okrem vyššie uvedeného procesného pochybenia spočívajúceho vo vedľajšom účastníctve, ktoré pochybenie však nemalo za následok postup znemožňujúci žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Preto postup odvolacieho súdu, ktorý odvolanie prejednal a vo veci rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, bol zákonný a žalobcovi nebol znemožnený výkon jemu patriacich procesných práv v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces. Na zdôraznenie správnosti postupu odvolacieho súdu dovolací súd dodáva, že bol zachovaný aj postup podľa § 219 ods. 3 C. s. p. v spojení s § 378 ods. 1 C. s. p., v zmysle ktorého bol odvolací súd povinný oznámiť miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Stalo sa tak oznámením Krajského súdu v Bratislave z 19. mája 2017 o verejnom vyhlásení rozsudku v predmetnej veci v pojednávacej miestnosti menovaného súdu
č. dv. 37/prízemie, o 09:00 hod.

42. Dovolateľ odvodzoval prípustnosť podaného dovolania aj z ustanovenia § 421 C. s. p., tvrdiac, že vec závisela od posúdenia právnej otázky, ktorú súd prvej inštancie, ako aj súd odvolací posudzovali podľa nesprávneho právneho predpisu, keď namiesto zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom do 31. decembra 2011 postupovali podľa zákona v znení platnom v období od 1. januára 2012 do 28. apríla 2015, ktorú skutočnosť preukazuje citácia ustanovení ZoKR v rozhodnutí súdu prvej inštancie, potvrdenom odvolacím súdom. Prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p. však dovolateľ bližšie nekonkretizoval paragrafovým označením príslušných ustanovení C. s. p. (okrem všeobecného označenia podľa §-u 421 C. s. p.).

43. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1, 2 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvod pre odmietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

44. Viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) má kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto

ustanovenie.

45. Povinnosťou dovolateľa kvalifikovane zastúpeného advokátom pri vymedzení dovolacieho dôvodu je v prípade dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 C. s. p. uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť a zároveň, ak má byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., musí dovolateľ špecifikovať odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pri prípustnosti dovolania podľa § 421

ods. 1 písm. b/ C. s. p. musí dovolateľ sformulovať právnu otázku, ktorá podľa jeho názoru v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, pričom musí ísť o takú právnu otázku, ktorá je pre rozhodnutie vo veci samej kľúčová. Napokon, pri prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p. musí dovolateľ špecifikovať rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu s uvedením konkrétnych rozhodnutí dovolacieho súdu, v ktorých je právna otázka rozhodujúca pre posudzovanú vec riešená rozdielne. Iba ak sú všetky uvedené kumulatívne podmienky splnené, môže odvolací súd pristúpiť k uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu.

46. Pri prejednaní dovolania môže odvolací súd vychádzať iba z obsahu dovolania, resp. z predloženého súdneho spisu a nemôže nahrádzať pasivitu dovolateľa a vytvárať namiesto neho vlastnú právnu argumentáciu vyvodením z novej nespokojnosti dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, ktorej správnosť alebo nesprávnosť by mala byť podrobená dovolaciemu prieskumu. V takom prípade by totiž odvolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania v Civilnom sporovom poriadku, účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., ale aj princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, keďže rozhodnutie dovolacieho súdu by bolo založené

na iných skutočnostiach, ako boli tvrdené dovolateľom a ku ktorým mal možnosť vyjadriť sa žalovaný ako protistrana vo svojom vyjadrení k dovolaniu.

47. V rozhodovanej veci dospel odvolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu vyššie uvedené zákonné vymedzenie dovolacieho dôvodu neobsahuje. Pri vymedzení dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. nepostačuje všeobecné konštatovanie dovolateľa, že súdy prejednávajú vec posúdili podľa nesprávneho právneho predpisu, ktorú námietku navyše ani neuplatnil v odvolacom konaní a ani neuviedol, aký vplyv by malo mať na rozhodnutie súdu ním tvrdené použitie nesprávneho právneho predpisu.

48. Dovolací súd nie je tretou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto platí, že odlišný pohľad dovolateľa na správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu bez vymedzenia právnej otázky nemôže zakladať prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p.

49. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, keďže z obsahu spisu nevyplýva, že by sa odvolací súd v prejednávanej veci (ani súd prvej inštancie) dopustil porušenia procesných oprávnení žalobcu, dospel odvolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom, ani súdom prvej inštancie, k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ C. s. p. nedošlo, z dôvodu ktorého dovolanie žalobcu v tejto časti ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol.

50. Súčasne (vo vzťahu k námietke o posúdení právnej otázky podľa nesprávneho právneho predpisu), keďže dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

51. So zreteľom na odmietnutie dovolania pre jeho neprípustnosť nezaoberal sa odvolací súd otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

52. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p).

53. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.